#### ການວິເຄາະບັນຫາຂອງປະເທດຢ່າງເປັນລະບົບ ສປປ ລາວ, 2021 | ພາກສະຫລຸບໂດຍສັງເຂບ

Systematic Country Diagnostic Lao PDR, 2021 Update | Executive Summary



© 2022 International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank 1818 H Street NW, Washington, DC 20433

Telephone: 202-473-1000; Internet: www.worldbank.org

Some rights reserved.

This work is a product of the staff of the World Bank with external contributions. The findings, interpretations, and conclusions expressed in this work do not necessarily reflect the views of the World Bank, its Board of Executive Directors, or the governments they represent. The World Bank does not guarantee the accuracy of the data included in this work. The boundaries, colors, denominations, and other information shown on any map in this work do not imply any judgment on the part of The World Bank concerning the legal status of any territory or the endorsement or acceptance of such boundaries.

Nothing herein shall constitute or be considered a limitation upon or waiver of the privileges and immunities of the World Bank, all of which are specifically reserved.

#### **Rights and Permissions**



This work is available under the Creative Commons Attribution 3.0 IGO license (CC BY 3.0 IGO) http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/igo. Under the Creative Commons Attribution license, you are free to copy, distribute, transmit, and adapt this work, including for commercial purposes, under the following conditions:

**Attribution**—Please cite the work as follows: World Bank. 2022. Lao People's Democratic Republic Systematic Country Diagnostic: 2021 Update. Washington, DC: World Bank. License: Creative Commons Attribution CC BY 3.0 IGO

**Translations**—If you create a translation of this work, please add the following disclaimer along with the attribution: This translation was not created by the World Bank and should not be considered an official World Bank translation. The World Bank shall not be liable for any content or error in this translation.

Adaptations—If you create an adaptation of this work, please add the following disclaimer along with the attribution: This is an adaptation of an original work by The World Bank. Views and opinions expressed in the adaptation are the sole responsibility of the author or authors of the adaptation and are not endorsed by the World Bank.

**Third-party content**—The World Bank does not necessarily own each component of the content contained within the work. The World Bank therefore does not warrant that the use of any third-party owned individual component or part contained in the work will not infringe on the rights of those third parties. The risk of claims resulting from such infringement rests solely with you. If you wish to re-use a component of the work, it is your responsibility to determine whether permission is needed for that re-use and to obtain permission from the copyright owner. Examples of components can include, but are not limited to, tables, figures, or images.

All queries on rights and licenses should be addressed to World Bank Publications, The World Bank Group, 1818 H Street NW, Washington, DC 20433, USA; e-mail: pubrights@worldbank.org.

**Design, layout, and cover illustration:** Paul Bloxham Design.

## ການວິເຄາະບັນຫາຂອງປະເທດຢາງເປັນລະບົບ ສປປ ລາວ, 2021 | ພາກສະຫລຸບໂດຍສັງເຂບ



### ພາກສະຫລຸບໂດຍສັງເຂບ

ການວິເຄາະບັນຫາຂອງປະເທດຢ່າງເປັນລະບົບ (Systematic Country Diagnostic ຫຼື SCD) ຄັ້ງນີ້ແມ່ນ ການປັບປຸງວຽກງານການວິເຄາະຂອງ SCD ໃນປີ 2017 ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃໝ່ ໆ. ໃນປີ 2017, ກຸ່ມທະນາຄານໂລກ (World Bank Group ຫຼື WBG) ໄດ້ພິມເຜີຍແຜ່ບົດ SCD ສະບັບທຳອິດສຳລັບ ສປປ ລາວເຊິ່ງ ໄດ້ປະເມີນຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ກີດຂວາງການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດ, ການມີສ່ວນຮ່ວມແລະໄດ້ຮັບ ຜົນປະໂຫຍດຈາກການພັດທະນາ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ. ບົດ SCD ຄັ້ງນີ້ ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃໝ່ ໆ ເພື່ອອະ ທິບາຍການພັດທະນາຕັ້ງແຕ່ປີ 2017 ເປັນຕົ້ນມາ, ປະເມີນຄືນຄວາມສອດຄ່ອງຂອງບັນດາຂໍ້ແນະນຳທີ່ໄດ້ສະ ເຫນີກ່ອນໜ້ານີ້ ແລະ ບູລິມະສິດໃນຕໍ່ຫນ້າ ເພື່ອບັນລຸສອງເປົ້າໝາຍຂອງການ ຢຸດຕິຄວາມທຸກຍາກຮ້າຍແຮງ ແລະ ສົ່ງເສີມການແບ່ງປັນຄວາມອຸດົມຮັ່ງມີຢາງທົ່ວເຖິງ ພ້ອມທັງປັບປຸງຂໍ້ມູນຄວາມຮູ້ໃໝ່ ໆ ເຂົ້າຕື່ມ ແລະ ອະທິບາຍຊ່ອງຫວ່າງດ້ານຂໍ້ມູນ. ການວິເຄາະຄັ້ງນີ້ ໄດ້ລົງເລິກເຖິງ ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຮີບດ່ວນທີ່ສຸດສຳລັບ ສປປ ລາວ ບົນພື້ນຖານການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນໃຫມ່ ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍວິເຄາະໃຫ້ເຫັນກາລະໂອກາດໃໝ່ ໆ.

ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃໝ່ໃນຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ ຊື້ແຈງໃຫ້ຮູ້ວ່າ ຄວາມທຸກຍາກໄດ້ຫລຸດລົງ ແຕ່ວ່າ ຄວາມບໍ່ສະເໝີ ພາບໃນດ້ານລາຍໄດ້ນັ້ນສືບຕໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ເສດຖະກິດໄດ້ສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍໂຕຢ່າງເຂັ້ມແຂ່ງລະຫວ່າງປີ 2017 ຫານີ 2019 ໂດຍສະເລ່ຍ 6,2 ສ່ວນຮ້ອຍຕໍ່ປີ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະຂະຫຍາຍໃນຈັງຫວະຊ້າກວ່າເກົ່າໃນສາມປີກ່ອນຫນ້ານີ້ ກໍຕາມ. ການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດໄດ້ຫລຸດລົງຢ່າງກ້າວກະໂດດລົງມາທີ່ 0,5 ສ່ວນຮ້ອຍໃນປີ 2020 ຍ້ອນຜົນ ກະທົບຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດ COVID-19. ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກແຫ່ງຊາດໄດ້ຫລຸດລົງຈາກ 24,6 ສ່ວນຮ້ອຍໃນປີ 2012 ມາເປັນ 18,3 ສ່ວນຮ້ອຍໃນປີ 2018. ລະດັບມາດຕະຖານການດຳລົງຊີວິດກໍໄດ້ຮັບການ ປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ອັນພົ້ນເດັ່ນແມ່ນ ຜົນຮັບໃນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການພື້ນຖານ, ການສຶກສາ ແລະ ສາທາລະ ນະສຸກ. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກກໍຍັງສືບຕໍ່ສູງເມື່ອສົມທຽບໃສ່ປະເທດອ້ອມຂ້າງໃນພາກພື້ນ ແລະ ໂດຍສະເພາະໃນກຸ່ມກະສິກອນທີ່ປູກຝັ່ງເພື່ອກຸ້ມຢູ່ກຸ້ມກິນ ແລະ ກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າ. ຄວາມ ບໍ່ສະເໜີພາບສືບຕໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນວ່າ ການເຕີບໂຕໃນຈັງຫວະທີ່ວ່ອງໄວ ບໍ່ໄດ້ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳຫລາຍຢ່າງ ສົມສ່ວນ. ດັດສະນີ ຈີນີ (Gini index) ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 36,0 ມາເປັນ 38,8 ລະຫວ່າງປີ 2012 ຫາ 2018, ແລະ ການແບ່ງປັນຄວາມອຸດົມຮັ່ງມີກໍມີຄວາມຖົດຖອຍ (ເຊິ່ງສະແດງອອກໃນການບໍລິໂພກຕໍ່ຫົວຄົນ ໃນກຸ່ມຄົນທຸກ ຍາກທີ່ສຸດ 40 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງປະຊາກອນ ແມ່ນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນພຽງແຕ່ 1,9 ສ່ວນຮ້ອຍຕໍ່ປີ ສົມທຽບໃສ່ 3,3 ສ່ວນຮ້ອຍສະເລ່ຍສຳລັບປະຊາກອນທັງໝົດ.

ສປປ ລາວ ໄດ້ມີຄວາມຄືບໜ້າຫລາຍດ້ານໃນການພັດທະນາ, ແຕ່ວ່າ ສິ່ງທ້າທາຍຈຳນວນໜຶ່ງກໍໄດ້ ພົ້ນເດັ່ນ ຂຶ້ນກວ່າເກົ່າຕັ້ງແຕ່ປີ 2017 ເປັນຕົ້ນມາ ແລະ ໄດ້ ທະວີຄູນຍິ່ງຂຶ້ນຍ້ອນການລະບາດຂອງພະຍາດ COVID-19. ຄວາມສ່ຽງຫຼັກ ໆ ທີ່ໄດ້ລະບຸໃນບົດ SCD ປີ 2017 ມີຄື: ຄວາມສ່ຽງດ້ານສະເຖຍລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະ ຫາພາກ, ການເຕີບໂຕແບບສົມບູນແລະມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຊຸດໂຊມຂອງສິ່ງແວດລ້ອມນັ້ນ ໄດ້ປະກົດຜົນ ເປັນຈິງ. ຄວາມບອບບາງຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກໄດ້ເພີ່ມທະວີຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະຍ້ອນ ພາລະແບກຫາບ ຈາກຫີ້ສິນຂອງລັດທີ່ບໍ່ຍືນຍົງ ສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃຫ້ແກ່ງບປະມານແລະການດຳເນີນນະໂຍບາຍການ ເງິນຂອງລັດຖະບານ, ສ້າງຄວາມກົດດັນຕໍ່ອັດຕາແລກປຽນເງິນຕາ ແລະ ເປັນໄພຕໍ່ສະເຖຍລະພາບຂອງ ຂະແໜງການທະນາຄານ.ໃນຂະນະທີ່ການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດໄດ້ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງກ່ອນໄລຍະການ ລະບາດພະຍາດ COVID-19 ນັ້ນ, ຫຼັກຖານໃໝ່ໃນຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ວ່າການເຕີບໂຕສ່ວນ ໃຫຍ່ແມ່ນບໍ່ໄດ້ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳຫລາຍ. ຄວາມກັງວົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຄວາມບອບບາງຕໍ່ວິກິດ ການ/ຜົນກະທົບແບບກະທັນຫັນ ກໍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນຄວາມສ່ຽງທີ່ຕິດພັນກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຄວາມຊຸດໂຊມດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເກີດຈາກປັດໃຈທຳມະຊາດ ແລະ ມະນຸດ. ຜົນກະທົບຂອງ COVID-19 ໄດ້ ເຮັດໃຫ້ສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້ ຍິ່ງຖ່ວງດຶງ ການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດທີ່ຍືນຍົງ, ສົມບູນ ແລະ ທົນທານ.

ລະດັບໜີ້ສິນສາທາລະນະທີ່ສຸງ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດມະຫາພາກຂາດສະເຖຍລະພາບ ແລະ ບັ່ນທອນທ່າ **ແຮງໃນການພັດທະນາ**. ສປປລາວປະເຊີນກັບຄວາມທ້າທາຍດ້ານສະພາບຄ່ອງ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການ ຊຳລະໜີ້ສິນ ຍ້ອນ ໜີ້ສິນທີ່ສູງ, ການເກັບລາຍຮັບບໍ່ໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ, ທາງເລືອກດ້ານການເງິນທີ່ມີຈຳກັດ, ແລະ ຄັ້ງສຳຮອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດທີ່ຕ່ຳ ເຊິ່ງໄດ້ເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ຕົກຢູ່ໃນສະພາບຫຍຸ້ງຍາກດ້ານໜີ້ສິນ. ໜີ້ສິນສາທາລະນະ ແລະ ໜີ້ສິນທີ່ລັດຄຳປະກັນ ແມ່ນກວມເອົາປະມານ 89 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງ GDP ໃນປີ 2021 ເຊິ່ງເປັນໜຶ່ງໃນອັດຕາທີ່ສູງທີ່ສຸດໃນພາກພື້ນ. ພັນທະດ້ານການຊໍາລະໜີ້ສິນທີ່ສູງ ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ອັດ ຕາແລກປ່ຽນຂອງເງິນກີບອ່ອນຄ່າຢ່າງວ່ອງໄວໃນປີ 2021 ເຊິ່ງຍິ່ງເພີ່ມທະວີພັນທະການແບກຫາບໜີ້ສິນຕ່າງ ປະເທດ. ທີ່ສິນສາທາລະນະຍິ່ງເຮັດໃຫ້ຂະແໜງການເງິນທີ່ອ່ອນແອຢູ່ແລ້ວ ຍິ່ງບອບບາງຫຼາຍຂຶ້ນອີກ ສ່ວນ ໜຶ່ງກໍຍ້ອນຄວາມກ່ຽວຂ້ອງຂອງທະນາຄານທຸລະກິດລັດ ຕໍ່ໜີ້ສິນລັດຖະບານ. ໜີ້ສິນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໄດ້ຫລຸດກຳ ້ລັງການລົງທຶນຂອງພາກລັດເຂົ້າໃນວຽກງານດ້ານສັງຄົມ. ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານໃສ່ຂະແຫນງສາທາລະ ນະສຸກ ແລະ ການສຶກສາໄດ້ຫລຸດລົງຈາກປະມານ 4,4 ເປັນ 3,1 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງ GDP ລະຫວ່າງປີ 2016 ເຖິງ 2021 ເຊິ່ງໄດ້ຖ່ວງດຶງ ການສະໜອງການບໍລິການພາກລັດ. ຄຽງຄູກັບລາຍຮັບທີ່ຄ່ອຍ ໆ ຫລຸດລົງໃນຊຸມປີຜ່ານ ມາ, ນະໂຍບາຍການປະຢັດລາຍຈ່າຍ ບວກກັບການຊໍາລະດອກເບ້ຍທີ່ນັບມື້ເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ໄດ້ຈໍາກັດງົບປະມານ ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານເຂົ້າໃນການພັດທະນາທີ່ສຳຄັນລວມທັງວຽກງານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການສຶກ ສາ. ສະນັ້ນ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງດັ້ນດ່ຽງ ການຄົ້ມຄອງໜີ້ສິນ ແລະ ນະໂຍບາຍດ້ານການເງິນ ກັບລາຍ ຈ່າຍສຳຄັນຂອງພາກລັດ ເພື່ອການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດໃນໄລຍະຍາວ.

ຮບແບບການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດໃນປັດຈບັນສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຂໍ້ຈຳກັດ ໂດຍສະເພາະ ການສ້າງວຽກ ເຮັດງານທຳທີ່ຈຳກັດ. ເຖິງແມ່ນວ່າອັດຕາການເຕີບໂຕຂອງ GDP ໂດຍສະເລ່ຍແມ່ນ 7 ສ່ວນຮ້ອຍລະຫວ່າງປີ 2003-2019, ແຕ່ຈັງຫວະການຂະຫຍາຍຕົວກໍໄດ້ຫລຸດລົງກ່ອນໄລຍະ COVID-19 ແລ້ວຈາກ 8 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນປີ 2013 ມາເປັນ 5,5 ສ່ວນຮ້ອຍໃນປີ 2019. ແນວໂນ້ມດັ່ງກ່າວສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຂໍ້ຈຳກັດຂອງຮບ ແບບການເຕີບໂຕທີ່ອີງໃສ່ຂະແຫນງການທເນັນທຶນສູງ, ຂັບເຄືອນໂດຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ມີແຫລ່ງທຶນຈາກການກູ້ຢືມເປັນຫຼັກ. ການພັດທະນາພາກເອກະຊົນພາຍໃນປະເທດກໍຖືກຖ່ວງດຶງດ້ວຍ ສະພາບ ແວດລ້ອມການດຳເນີນທລະກິດທີ່ບໍ່ເອື້ອອຳນວຍ ໂດຍສະເພາະການຂາດການແຂ່ງຂັນ ້ ໂປ່ງໃສ. ໃນຂະແໜງການເງິນ ແມ່ນທະນາຄານທລະກິດລັດຄອບຄອງສ່ວນແບ່ງຕະຫລາດເປັນສ່ວນຫລາຍ ແລະ ໃຫ້ການປ່ອຍສິນເຊື້ອໃຫ້ພາກເອກະຊົນມີຄວາມຈຳກັດສ່ວນຫນຶ່ງແມ່ນຍ້ອນຄວາມຕ້ອງການແຫລ່ງທຶນ ຂອງລັດຖະບານທີ່ສູງເພື່ອມາດຸ່ນດ່ຽງງົບປະມານແລະຊຳລະຫນີ້ສິນ. ການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດກໍບໍ່ໄດ້ສ້າງ ວຽກເຮັດງານທຳຫລາຍ ແລະ ອັດຕາຫວ່າງງານກໍເພີ່ມຈາກ 4,1 ເປັນ 15,7 ສ່ວນຮ້ອຍໃນໄລຍະປີ 2012–2018 ໃນຂະນະທີ່ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບກໍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ. ການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານກໍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນທົດສະວັດຜ່ານມາ ີ ໂດຍເພີ່ມຂຶ້ນຢາງກ້າວກະໂດດຕັ້ງແຕ່ປີ 2015 ເປັນຕົ້ນມາ ໂດຍສະເພາະໃນແຂວງທີ່ມີການຈ້າງງານໃນຂະ ແໜງການທີ່ບໍ່ແມ່ນກະສິກຳ ຫລດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ລາຍໄດ້ເຂົ້າປະເທດຈາກແຮງງານລາວຢູ່ຕ່າງປະ ເທດໄດ້ຊ່ວຍຊົດເຊີຍການສູນເສຍລາຍຮັບຈາກການຫລຸດລົງຂອງການຈ້າງງານໃນຂະແຫນງອື່ນທີ່ບໍ່ແມ່ນ ກະສິກຳ. ໃນຕໍ່ໜ້າ ຮູບແບບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດຈຳເປັນຕ້ອງມີຄວາມສົມດຸນ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມ ກວ່າເກົ່າເພື່ອປັບປຸງຜົນໄດ້ຮັບຈາກການພັດທະນາ.

ການບົກແຫ້ງຂອງຄັງທຶນທຳມະຊາດ ແລະ ຄວາມບອບບາງສູງຕໍ່ວິກິດການ ໄດ້ສ້າງຄວາມກັງວົນກ່ຽວກັບ ຄວາມຢືນຍົງ. ການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດໄດ້ອີງໃສ່ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເປັນຫຼັກ ໂດຍສະເພາະ ບໍ່ແຮ, ການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ການຜະລິດກະສິກຳ. ອັນນີ້ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ບົກແຫ້ງລົງ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຊຸດໂຊມລົງ ໃນຂະນະທີ່ປະກອບສ່ວນສ້າງຄວາມກົດດັນທາງສັງຄົມ.ລະດັບ ແມ່ນ້ຳຂອງກໍຫລຸດລົງເຖິງລະດັບຕຳທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ເຄີຍມີມາໃນປີ 2020 ຍ້ອນຝົນຕົກໜ້ອຍລົງ ແລະ ການດຳ ເນີນງານຂອງເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ. ໃນປີ 2018, ກໍລະນີເຂື່ອນແຕກຢູ່ແຂວງອັດຕະປື ໄດ້ເຮັດໃຫ້ມີ ນ້ຳຖ້ວມທີ່ຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດໃນຮອບຫຼາຍທົດສະວັດ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຫຼາຍກວ່າ 6.000 ຄົນ ສູນເສຍທີ່ພັກອາໃສ.

ນອກຈາກໄພພິບັດທຳມະຊາດ, ຄວາມຄືບໜ້າດ້ານການພັດທະນາແມ່ນມີຄວາມບອບບາງສູງຕໍ່ ວິກິດການ ດ້ານສາທາລະນະສຸກ (ເຊັ່ນ ໂລກລະບາດ) ແລະ ວິກິດການດ້ານເສດຖະກິດ (ເຊັ່ນ: ການຂຶ້ນ ໆ ລົງ ໆ ຂອງລາ ຄາສິນຄ້າ ແລະ ການອ່ອນຄ່າຂອງອັດຕາແລກປຽນ). ສະນັ້ນ ການພັດທະນາເສດຖະກິດຈຳເປັນຕ້ອງມີຮູບ ແບບການເຕີບໂຕທີ່ຍືນຍົງ, ສີຂຽວ ແລະ ທົນທານກວ່າເກົ່າ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຈາກການພັດ ທະນາທີ່ຄົບຖ້ວນ-ສົມບູນ-ກວມລວມ.

ຜົນກະທົບຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດ COVID-19 ໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດວິກິດທີ່ບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນ ແລະ ຜົນກະ **ທິບແບບຕ່ອງໂສ້ກວ້າງຂວາງຕໍ່ຄົວເຮືອນ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ**. ເຖິງແມ່ນວ່າພະຍາດ COVID-19 ໄດ້ຖືກ ປະກາດເປັນວິກິດການດ້ານສາທາລະນະສຸກ, ແຕ່ຜົນກະທົບມີຫລາຍດ້ານ. ສປປ ລາວ ໄດ້ປະສົບຜົນສຳເລັດ ເປັນສ່ວນໃຫຍ່ໃນການຄວບຄມການລະບາດຂອງເຊື້ອພະຍາດ, ແຕ່ວ່າ ການລະບາດ ແລະ ມາດຕະການຮັບມື ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບດ້ານເສດຖະກິດຕໍ່ຄົວເຮືອນ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ໂດຍສະເພາະ ກຸມທີ່ບອບບາງ. ການລະ ບາດໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ການດຳເນີນທລະກິດ ໂດຍມີທລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ໄດ້ຮັບຜົນ ກະທົບຫຼາຍທີ່ສຸດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການລະບາດພະຍາດຄັ້ງນີ້ຍັງໄດ້ເຮັດໃຫ້ບັນຫາດ້ານໂຄງສ້າງໃນຕະຫຼາດ ແຮງງານທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ຍິ່ງຮ້າຍແຮງຂຶ້ນຕື່ມ ໂດຍອັດຕາການຫວ່າງງານຄາດວ່າ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງປະມານ 23,4 ສ່ວນຮ້ອຍໃນປີ 2020 ທ່າມກາງການລະບາດຂອງພະຍາດດັ່ງກ່າວ. ແຮງງານເຄື່ອນຍ້າຍທີ່ຕ້ອງໄດ້ກັບຄືນມາ ສປປ ລາວ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ສູນເສຍລາຍໄດ້ຈາກການເຮັດວຽກຢູ່ຕ່າງປະເທດ. ຜົນກະທົບຕໍ່ ຕ່ອງໂສ້ການ ສະໜອງ ແລະ ການອ່ອນຄ່າຂອງອັດຕາແລກປຽນເງິນຕາ ໄດ້ດັນລາຄາໃຫ້ສູງຂຶ້ນ. ການຫລຸດລົງຂອງລາຍຮັບ ຍ້ອນພະຍາດ COVID-19 ແລະ ຄ່າຄອງຊີບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ໄດ້ກະທົບຄົວເຮືອນທີ່ບອບບາງ. ການລະບາດພະຍາດ ດັ່ງກ່າວຍັງໄດ້ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນຄວາມອ່ອນແອຂອງລະບົບສາທາລະນະສຸກ, ການສຶກສາ ແລະ ການປະກັນ ສັງຄົມ. ແຮງງານນອກລະບົບ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຢ່າງພຽງພໍ ຈາກການສູນເສຍວຽກເຮັດງານທຳ ຍ້ອນພະຍາດໂຄວິດ ໃນຂະນະທີ່ ການສູນເສຍດ້ານການຮຽນຮູ້ຂອງນັກຮຽນທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງສິ່ງອຳນວຍ ຄວາມສະດວກໃນການຮຽນແບບທາງໄກ ນັ້ນຍິ່ງສູງກວ່າ. ຄວາມຈຳກັດດ້ານງົບປະມານໄດ້ ຈຳກັດຄວາມ ອາດສາມາດຂອງລັດຖະບານ ໃນການອອກມາດຕະການກະຕົ້ນດ້ານການເງິນເພື່ອປົກປ້ອງຄົວເຮືອນ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດຈາກຜົນກະທົບຂອງ COVID-19. ໃນຕໍ່ໜ້າ, ນະໂຍບາຍເພື່ອປັບປຸງການສ້າງທຶນມະນຸດ ແລະ ສົ່ງເສີມການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃນພາກເອກະຊົນຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງຄຳນຶ່ງເຖິງ ຜົນເສຍຫາຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຍ້ອນ COVID-19 ໂດຍສະເພາະທີ່ຕິດພັນກັບກຸ່ມທີ່ບອບບາງ.

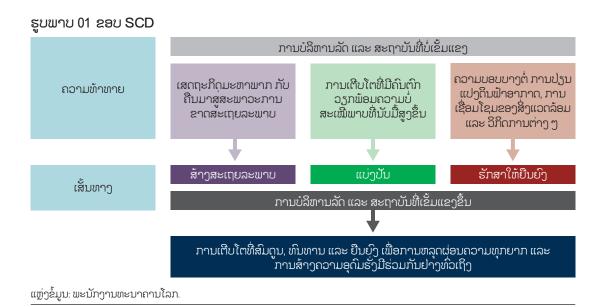
ສະພາບການໃນພາກພື້ນ ມີບົດບາດສຳຄັນໃນການສ້າງໂອກາດໃຫ້ ສປປ ລາວ ດ້ານການຄ້າ, ການລົງທຶນ ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານ. ການຄ້າໄດ້ເຕີບໂຕຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນທົດສະວັດຜ່ານມາ. ປະເທດໄທ, ສປ ຈີນ ແລະ ຫວຽດນາມເປັນຕະຫຼາດສົ່ງອອກໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍສ່ວນຫລາຍເປັນການສົ່ງອອກສິນຄ້າ ວັດຖຸດິບ. ການສົ່ງອອກໄຟຟ້າໄປປະເທດ ໄທ ແມ່ນນັບມື້ມີຄວາມສຳຄັນ. ການລົງທຶນຕ່າງປະເທດ ກໍໄດ້ເພີ່ມ ຂຶ້ນໃນທົດສະວັດຜ່ານມາ ໂດຍສະເພາະ ພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່. ສປ ຈີນ, ໄທ, ສສ ຫວຽດນາມ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ ແມ່ນເປັນ ແຫຼ່ງຂອງການລົງທຶນຕ່າງປະເທດ (FDI) ທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ໂດຍ ສປ ຈີນ ກວມເອົາອັດຕາສ່ວນໃຫຍ່. ເສັ້ນທາງລົດໄຟລາວ-ຈີນ ເປັນການລົງທຶນທີ່ສຳຄັນໃສ່ການ ເຊື່ອມຕໍ່ພື້ນ ຖານໂຄງລ່າງໃນຂັ້ນພາກພື້ນ ໃນຂະນະທີ່ການເຊື່ອມຕໍ່ໃນຮູບແບບອື່ນກໍ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນເຊັ່ນ ການເຊື່ອມຕໍ່ດ້ານ ພະລັງງານຈາກຕະຫຼາດພາຍໃນ ເຖິງ ໄທ (ສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ) ແລະ ຫວຽດນາມ (ແຜນການສ້າງເສັ້ນທາງດ່ວນ ວຽງຈັນ-ຮາໂນ້ຍ ແລະ ທ່າເຮືອວຸງອາງ). ການລົງທຶນໃນໂຄງການຂະຫນາດໃຫຍ່ເຫຼົ່ານີ້ ໃຊ້ແຫລ່ງທຶນຈາກ ການກູ້ຢືນມະຫາສານໂດຍສະເພາະຈາກທະນາຄານຈີນ (ບາງຄັ້ງເປັນການຄ້ຳປະກັນຂອງພາກລັດ). ນອກ ຈາກນັ້ນກໍຍັງມີ ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງແຮງງານຈຳນວນຫລາຍໄປເຮັດວຽກຢູ່ປະເທດໄທ ທີ່ໄດ້ສ້າງລາຍຮັບ ກ່ອນຫນ້າການລະບາດຂອງພະຍາດ COVID-19 ທີ່ໄດ້ສະໜັບສະໜູນ ເງິນໂອນເຂົ້າປະເທດຈາກແຮງງານ ລາວຢູ່ຕ່າງປະເທດ. ການຮ່ວມມືທາງເສດຖະກິດພາກພື້ນແບບຮອບດ້ານ (Regional Comprehensive Economic Partnership ຫຼື RCEP), ເຊິ່ງ ມີຜົນສັກສິດຕັ້ງແຕ່ເດືອນມັງກອນ 2022 ເປັນຕົ້ນມາ, ຈະເປີດໂອ

ກາດໃຫ້ຮັດແໜ້ນການເຊື່ອມໂຍງພາກພື້ນ. ການເຊື່ອມໂຍງ, ການຮ່ວມມື ແລະ ການປະສານງານພາກພື້ນຈຶ່ງ ມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອໃຫ້ນຳມາສູ່ຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຈາກໂອກາດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃໝ່ ໆ .

ບົດ SCD ສະບັບນີ້ ນຳສະເໜີ 3 ເສັ້ນທາງທີ່ຈະແກ້ໄຂບັນຫາເຄັ່ງຮ້ອນ ຕໍ່ການພັດທະນາ ຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອຊຸກຍົການຟື້ນຟຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ຍືນຍົງ ແລະ ທົນທານ ຈາກຜົນກະທົບຂອງພະຍາດ COVID-19. ຂໍ້ມນ ຫຼັກຖານໃໝ່ໃນຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ ໄດ້ຊີ້ແຈງໃຫ້ຮູ້ວ່າ ຜົນຮັບດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມແມ່ນໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ເຊັ່ນ ລະດັບລາຍໄດ້ສະເລ່ຍສຸງຂຶ້ນ ແລະ ການຫລດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ແຕ່ວ່າ, ກໍຍັງມີຄວາມຫຍົງຍາກອັນ ໃຫຍ່ຫລວງຕໍ່ການພັດທະນາທີ່ທົ່ວເຖິງ, ທົນທານ ແລະ ຍືນຍົງ. ເວົ້າສະເພາະ ແມ່ນມີ ສິ່ງທ້າທາຍສາມປະການ ທີ່ໄດ້ພົ້ນເດັ່ນຂຶ້ນຕັ້ງແຕ່ປີ 2017 ເປັນຕົ້ນມາ: (i) ການຂາດສະເຖຍລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກທີ່ເພີ່ມ ຂຶ້ນ; (ii) ການເຕີບໂຕທີ່ບໍ່ໄດ້ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳຫລາຍ ຄຽງຄູ<sup>້</sup>ກັບ ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ; ແລະ (iii) ຄວາມບອບບາງທີ່ນັບມືເພີ່ມຂຶ້ນ ຕໍ່ການປຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ການຊຸດໂຊມທາງສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ວິກິດ (ເຊັ່ນ: ດ້ານເສດຖະກິດ, ສາທາລະນະສກ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ). ໃນຂະນະດຽວກັນ, ຄວາມອ່ອນແອ ຂອງການ ບໍລິຫານລັດ ແລະ ດ້ານສະຖາບັນຍັງສືບຕໍ່ເປັນປະເດັນທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ເຊິ່ງບໍ່ຕ່າງຈາກສະພາບ 5 ປີກ່ອນ. ສາມເສັ້ນທາງທີ່ລະບຸໃນບົດ SCD ສະບັບນີ້ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນສຳລັບການສົ່ງເສີມ ການເຕີບໂຕທີ່ທົ່ວເຖິງ, ທົນທານ ແລະ ຍືນຍົງ (ຮບພາບ 01). ເສັ້ນທາງ "ການສ້າງສະເຖຍລະພາບ" ເປັນເງື່ອນໄຂເບື້ອງຕົ້ນເພື່ອເລັ່ງ ການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການປົກປ້ອງຄວາມເປັນຢ<sup>ູ່</sup>ທີ່ດີຂອງປະຊາຊົນ; ເສັ້ນທາງ "ແບ່ງປັນ" ແມ່ນ ສຳຄັນເພື່ອຍົກສູງການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຄວາມປອງດອງສາມັກຄີຂອງສັງຄົມ; ແລະເສັ້ນທາງ "ຮັກສາໃຫ້ຍືນ ຍິງ" ແມ່ນສຳຄັນເພື່ອຄວາມທົນທານດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ເສັ້ນທາງລວມທີ່ພົວພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການ (cross-cutting theme) ກຳນົດຂໍ້ແນະນຳໃນການບໍລິຫານ ລັດ ແລະ ດ້ານສະຖາບັນໃຫ້ເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສາມເສັ້ນທາງດັ່ງກ່າວໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ.

ເສັ້ນທາງ "ການສ້າງສະເຖຍລະພາບ" ເນັ້ນໜັກຄວາມຮີບດ່ວນຂອງການຟື້ນຟູ່ສະເຖຍລະພາບຂອງເສດຖະ ກິດມະຫາພາກ. ການຂາດສະເຖຍລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ ໄດ້ກາຍເປັນປັດໄຈສຳຄັນທີ່ຖ່ວງດຶງ ຄວາມຄືບໜ້າໃນການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການແບ່ງປັນຄວາມອຸດົມຮັ່ງມີຢ່າງທົ່ວເຖິງ ກໍຄືການ ເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ຍ້ອນອັດຕາເງິນເຟີ້ທີ່ສູງ, ພາວະເສດຖະກິດທີ່ທົດຖອຍ ແລະ ການລົງທຶນໃສ່ຂະແຫນງ ສັງຄົມທີ່ຫລຸດລົງ. ລະດັບໜີ້ສິນຂອງລັດທີ່ບໍ່ຍືນຍົງ, ກຳລັງແຮງດ້ານການເງິນຂອງລັດຖະບານທີ່ຈຳກັດ, ຄັງ ເງິນທີ່ຫລຸດໜ້ອຍຖອຍລົງ ແລະ ຄວາມສ່ຽງຂອງຂະແໜງການເງິນທີ່ນັບມື້ເພີ່ມຂຶ້ນ ລ້ວນແຕ່ເປັນສິ່ງທ້າທາຍ ທີ່ເພີ່ມທະວີຂຶ້ນຢ່າງໜັກໜ່ວງກວ່າເກົ່າຍ້ອນການລະບາດຂອງພະຍາດ COVID-19 ແລະ ຊີ້ໃຫ້ເຫັນຄວາມ ຈຳເປັນອັນຮີບດ່ວນໃນການປະຕິຮູບ. ການສ້າງສະເຖຍລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ແກ້ ໄຂຄວາມສ່ຽງດ້ານການເງິນ-ມະຫາພາກເຊັ່ນ: (i) ການປັບປຸງຄວາມໄປງໄສ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງໜີ້ສິນ ຜ່ານ ການລາຍງານໜີ້ສິນ, ການຈຳກັດການກູ້ຢືມແບບບໍ່ຜ່ອນຜັນ ແລະ ການປັບໂຄງສ້າງໜີ້ສິນ; (ii) ການສ້າງກຳ ລັງແຮງດ້ານການເງິນຂອງລັດຖະບານ ຫຼັກ ໆ ໂດຍການລະດົມແຫຼ່ງພາຍໃນ; ແລະ (iii) ການປະຕິຮູບສຳຄັນ ຂອງຂະແໜງການ ໆ ເງິນ ລວມທັງ ການຮັດແໜ້ນລະບຽບການ ແລະ ຕິດຕາມຊີ້ນຳຢາງຮອບຄອບ. ການປະຕິຮູບດ້ານໂຄງສ້າງຍັງຈຳເປັນເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຟື້ນຟູດ້ານເສດຖະກິດ ໂດຍສະເພາະ ໃນຂະແໜງການ ທີ່ບໍ່ແມ່ນຊັບພະຍາກອນ ໃນທ່າມກາງ ຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນໃນໂລກທີ່ນັບມື້ສູງຂຶ້ນ.

ເສັ້ນທາງ "ການແບ່ງປັນ" ເນັ້ນໜັກຄວາມຈຳເປັນຂອງການເຕີບໂຕທີ່ສົມບູນ-ທົ່ວເຖິງກວ່າເກົ່າ ເຊິ່ງສາມາດ ສ້າງຜົນປະໂຫຍດທີ່ຫລາຍກວ່າເກົ່າສຳລັບຜູ້ທຸກຍາກ ແລະ ບອບບາງທີ່ສຸດ. ການກະຕຸ້ນການເຕີບໂຕແບບ ສົມບູນ-ທົ່ວເຖິງຈະຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປັບປຸງລາຍໄດ້ແຮງງານຂອງ ຄົວເຮືອນທີ່ບອບບາງ. ອັນນີ້ຈະລວມມີ ການສ້າງທຶນມະນຸດ ແລະ ການສ້າງໂອກາດດ້ານການຈ້າງງານ-ວຽກເຮັດງານທຳທີ່ຫຼາຍ ແລະ ດີກວ່າເກົ່າ. ທຶນມະນຸດ ແມ່ນຊັບສິນຫຼັກຂອງປະຊາກອນ ໂດຍສະເພາະສຳລັບຜູ້ທຸກຍາກ ແລະ ຜູ້ບອບບາງທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ມີ ຊັບສິນ. ໃນຂະນະທີ່ລະດັບການສຶກສາຂອງແຮງງານຈະຊ່ວຍເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງແຮງງານ ແລະ ຄ່າຈ້າງ



ທີ່ສຸງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ແຕ່ການທີ່ແຮງງານມີສຂະພາບທີ່ດີຈະຊ່ວຍສ້າງຜົນຕອບແທນໄດ້ດີກວ່າເກົ່າ. ການລົງທຶນ ໃສ່ ການສຶກສາ ແລະ ການບໍລິການສຸຂະພາບທີ່ມີຄຸນນະພາບ ເພື່ອໃຫ້ທຸກຄົນເຂົ້າເຖິງຢ່າງເທົ່າທຸຽມກັນ ຈະ ຊ່ວຍຟື້ນຟຈາກການສນເສຍຜົນໄດ້ຮັບຈາກທຶນມະນດ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະ COVID-19 ແລະ ສະນັ້ນຈຶ່ງຄວນ ວາງພື້ນຖານເພື່ອການເຕີບໂຕທີ່ສົມບູນ-ທົ່ວເຖິງ. ການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ແມ່ນຂົວຕໍ່ລະຫວ່າງການເຕີບ ໂຕດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງທົ່ວເຖິງກັນຍ້ອນວ່າ ການມີວຽກເຮັດງານທຳເປັນຊ່ອງທາງ ສຳຄັນສຳລັບຫຼາຍຄົວເຮືອນ ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກ ການເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະ ກິດ. ແຮງງານລາວສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຕິດວົນຢູ່ໃນວຽກທີ່ມີຄ່າຈ້າງຕ່ຳ ແລະ ຄຸນນະພາບວຽກຕ່ຳ ແລະ ເປັນຜູປະ ກອບການອິດສະຫຼະ ຫຼື ແຮງງານພາຍໃນຄອບຄົວທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງ ໂດຍສະເພາະໃນຂະແໜງກະສິກຳ. ເພື່ອ ຫລຸດພົ້ນຈາກຄວາມທຸກຍາກ, ຜູ້ທຸກຍາກຕ້ອງການວຽກທີ່ມີສັກກະຍະພາບ ທີ່ນຳໄປສູ່ລາຍໄດ້ທີ່ສູງຂຶ້ນ. ການ ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ຫລາຍກວ່າເກົ່າ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີມາດຕະການເພື່ອປັບປງສະພາບແວດລ້ອມການດຳ ເນີນທຸລະກິດ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງການເຊື່ອມຕໍ່ ແລະ ຕະຫຼາດແຮງງານທີ່ຄ່ອງຕົວ ໂດຍສະເພາະເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບ ຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຈາກທ່າແຮງຂອງການເຊື່ອມໂຍງພາກພື້ນ. ສະພາບແວດລ້ອມການດຳເນີນທລະກິດທີ່ ແນ່ນອນ-ຄາດຄະເນໄດ້, ການປະຕິຮູບດ້ານລະບຽບການສຳຄັນ ແລະ ຂະແໜງການເງິນທີ່ມີສະເຖຍລະພາບ ແລະ ທົ່ວເຖິງແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນເພື່ອສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການເອກະຊົນທີ່ ມີການແຂ່ງຂັນ ແລະ ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ. ໃນໄລຍະສັ້ນ, ແຮງງານ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກີດຕ້ອງການ ໆ ສະ พับสะพูบเพื่อสุ่วยเຂิาเจิ้าในภาบฟื้นฟูจาภภาบสูบเสยย้อบ COVID-19 และ ใต้ถวามรู้ และ ทัก ສະສີມືທີ່ຈຳເປັນ ພາຍຫຼັງຍຸກ ໂຄວິດ. ຍ້ອນວ່າຊ່ອງຫວ່າງດ້ານບົດບາດຍິງຊາຍໃນ ສປປ ລາວແມ່ນກວ້າງສົມ ຄວນ ໂດຍສະເພາະ ດ້ານສຂະພາບແມ່ ແລະ ສຂະພາບການຈະເລີນພັນ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນຕະຫຼາດ ແຮງງານ, ການຫລຸດຜ່ອນຊ່ອງວ່າງດ້ານບົດບາດຍິງຊາຍ ຈຶ່ງເປັນອົງປະກອບໜຶ່ງຂອງ ເສັ້ນທາງນີ້.

ເສັ້ນທາງ ຮັກສາຄວາມຍືນຍົງ ເລັ່ງເຫັນ ການສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕສີຂຽວ ແລະ ການປັບປຸງຄວາມທົນທານ ຕໍ່ວິກິດ. ການພັດທະນາສີຂຽວ ແລະ ຢາງຍືນຍົງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີສະຖາບັນ ແລະ ຂະບວນການທີ່ປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ກວ່າເກົ່າ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຢາງຍືນຍົງ ແລະ ຮັບມືກັບການປຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ນອກຈາກນັ້ນກໍຍັງຈຳເປັນຕ້ອງຮັກສາ ພະລັງງານທີ່ສະອາດ, ສະຖຽນ ແລະ ໃນລາຄາທີ່ຈັບຕ້ອງໄດ້. ເພື່ອປົກ ປ້ອງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງບັນດາຄົວເຮືອນ ຈາກຄວາມສ່ຽງດ້ານໄພພິບັດ ແລະ ຜົນກະທົບພາຍນອກ ແມ່ນຈຳ ເປັນຕ້ອງມີມາດຕະການເພື່ອຫລຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ປັບປຸງປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມທົນທານຂອງຂະແໜງການກະສິກຳ. ໃນເວລາດຽວກັນ, ລະບົບການປ້ອງກັນທາງສັງຄົມທີ່ສາ

ມາດປັບຕົວໄດ້ ແລະ ລະບົບການເງິນທີ່ທົ່ວເຖິງ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນເພື່ອປົກປ້ອງຊີວິດການເປັນຢູ່ຈາກຜົນກະ ທົບຈາກວິກິດທີ່ສູງຂຶ້ນ. ກໍລະນີຜົນກະທົບຂອງການລະບາດຂອງພະຍາດ COVID-19 ແມ່ນເປັນຕົວຢາງໄດ້ດີ.

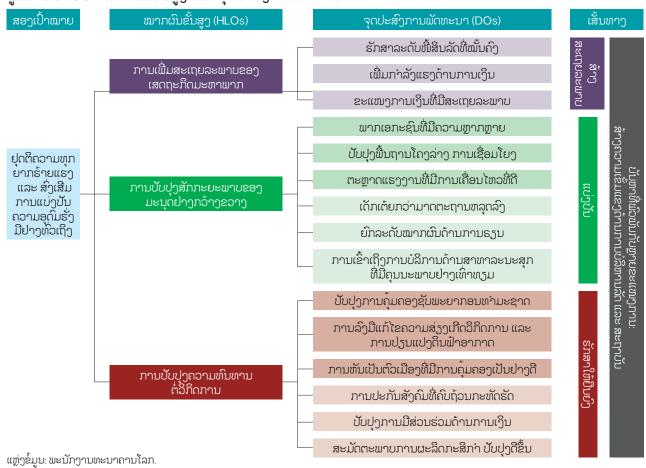
ບັນຫາທີ່ພົວພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການ ແນໃສ່ຮັບປະກັນສ້າງສະພາບແວດລ້ອມການບໍລິຫານຂອງລັດ ແລະ ສະຖາບັນ ໃຫ້ສະໜັບສະໜນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍຢາງມີຫມາກຜົນ. ການບໍລິຫານລັດ ແລະ ສະຖາບັນທີ່ດີມີຄວາມສຳຄັນເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ສະເຖຍລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ, ການພັດ ທະນາພາກເອກະຊົນ, ການສະໜອງການບໍລິການຂອງລັດ ແລະ ການຄົ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ. ສະນັ້ນ, ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການບໍລິຫານລັດ ແລະ ສະຖາບັນໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ຈຶ່ງເປັນສິ່ງທ້າທາຍ ທີ່ພົວພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການທີ່ກະທົບໃສ່ຄວາມຄືບໜ້າໃນແຕ່ລະເສັ້ນທາງທີ່ໄດ້ນໍາສະເໜີມາຂ້າງເທິງ. ສະເຖຍລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ (ການສ້າງສະເຖຍລະພາຍ) ຖືກຖ່ວງດຶງໂດຍ ສະຖາບັນ, ລະບົບ ແລະ ຂະບວນການທີ່ອ່ອນແອ. ການຄົ້ມຄອງພາຍໃນທີ່ຍັງບໍ່ເຂັ້ມແຂງ, ຂອບດ້ານກົດໝາຍທີ່ບໍ່ຊັດເຈນ, ການ ບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ດີ ແລະ ການຂາດຄວາມດຸນດ່ຽງ ນຳໄປສູການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ທີ່ ບໍ່ນຳສູ່ໝາກຜົນທີ່ສູງສຸດ. ການເຕີບໂຕແບບສົມບູນ-ທົ່ວເຖິງ (ການແບ່ງປັນ) ຕ້ອງບົນພື້ນຖານຄວາມເປັນເຈົ້າ ການ-ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ເຊິ່ງຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມສາມາດປະກອບສ່ວນຄວາມເຫັນໄດ້ຫຼາຍກວ່າເກົ່າ ແລະ ມີສ່ວນ ຮ່ວມໃນການຕັດສິນໃຈ, ແລະ ສິດຂອງພົນລະເມືອງ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທລະກິດຄວນຖືກປົກປ້ອງດ້ວຍ ອົງການ ໄອຍະການເອກະລາດ. ສະຖາບັນດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ກົນໄກຕະຫຼາດທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອ ສະໜັບສະໜູນບົດບາດຂອງພາກເອກະຊົນໃນການສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕ ແລະ ການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ, ການແຂ່ງຂັນ ແລະ ປະສິດທິພາບ. ການແກ້ໄຂ ການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ ຈະປະກອບສ່ວນຕໍ່ ພາກລັດໃຫ້ມີຄວາມ ້ ເປັນເຈົ້າການ-ຄວາມຮັບຜິດຊອບກວ່າເກົ່າ. ຮູບແບບການເຕີບໂຕທີ່ຍືນຍົງກວ່າເກົ່າ (ເສັ້ນທາງ ການຮັກສາໃຫ້ ຍືນຍົງ) ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຢ່າງເຂັ້ມແຂງໜັກແໜ້ນ ເຊິ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ ການບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການ ແລະ ການປະສານງານລະຫວ່າງສະຖາບັນຕ່າງ ໆ ໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່ເກົ່າ ແລະ ການ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູກ່ຽວຂ້ອງຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົາ. ສຸດທ້າຍ, ການປັບປຸງຄຸນນະພາບດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ປະສິດ ິທພາບຂອງການບໍລິການຂອງພາກລັດ ຈຶ່ງເປັນກະແຈສຳຄັນເພື່ອບັນລຸຄວາມຄືບໜ້າໃນທຸກ ໆ ຂົງເຂດບູລິມະ ສິດເສັ້ນທາງທີ່ໄດ້ລະບມານັ້ນ.

ການປະເມີນຄືນ ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ໂອກາດທີ່ ສປປ ລາວ ພວມປະເຊີນ ໄດ້ນຳໄປສູການລະບຸ 3 ເປົ້າໝາຍຂັ້ນ ສູງ (High-Level Outcomes ຫຼື HLO) ແລະ 16 ຈຸດປະສົງການພັດທະນາ (development objectives). ບົດ SCD ຄັງນີ້ໄດ້ປະເມີນຜົນຄືນ ອຸປະສັກຫຼັກຕໍ່ການຢຸດຕິຄວາມທຸກຍາກຮ້າຍແຮງ ແລະ ສົ່ງເສີມການແບ່ງ ປັນຄວາມອຸດົມຮັ່ງມີໃຫ້ທົ່ວເຖິງ ໃນ ສປປ ລາວ. ການຮັກສາລະດັບໜີ້ສິນລັດໃຫ້ຍືນຍົງ, ເພີ່ມກຳລັງແຮງດ້ານ ການເງິນພາກລັດ ແລະ ຂະແຫນງການເງິນທີ່ມີສະເຖຍລະພາບ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນເພື່ອຮັບປະກັນການປົກ ປ້ອງມາດຕະຖານການດຳລົງຊີວິດຈາກ ຄວາມສ່ຽງເຊັ່ນ ອັດຕາເງິນເຟີ້ສູງ, ເສດຖະກິດຖົດຖອຍ ແລະ ການ ຫລຸດລົງຂອງການລົງທຶນໃສ່ຂະແຫນງສັງຄົມ (HLO-1) (ຮູບພາບ 02). ພາກເອກະຊົນທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງການເຊື່ອມໂຍງ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນເພື່ອກະຕົ້ນການສ້າງວຽກເຮັດງານ ທຳ ໃນຂະນະທີ່ ຕະຫຼາດແຮງງານມີການເຄື່ອນໄຫວທີ່ດີ, ເດັກເຕ້ຍກວ່າມາດຕະຖານຫລຸດລົງ, ຍົກລະດັບ ໝາກຜົນດ້ານການຮຽນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກທີ່ມີຄຸນນະພາບຢ່າງເທົ່າ ທຽມ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການສ້າງຄວາມພ້ອມໃນການເຮັດວຽກ. ຄວາມຄືບໜ້າໃນຂົງເຂດເຫຼົ່ານີ້ ຈະປະກອບສ່ວນຕໍ່ການປັບປຸງ ລາຍໄດ້ແຮງງານຂອງຄົວເຮືອນທີ່ບອບບາງ (HLO-2). ສຸດທ້າຍ ການປັບປຸງ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ການລົງມືແກ້ໄຂບັນຫາການປຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການ ຫັນປຽນເປັນຕົວເມືອງທີ່ມີການຄຸມຄອງເປັນຢາງດີ ຈະສາມາດສະໜັບສະໜູນ ການເຕີບໂຕສີຂຽວ ໃນຂະນະ ທີ່ມີ ການປະກັນສັງຄົມທີ່ຄົບຖ້ວນກະທັດຮັດ, ການປັບປຸງການມີສ່ວນຮ່ວມດ້ານການເງິນ ແລະ ການປັບປຸງ ສະມັດຕະພາບການຜະລິດກະສິກຳ ຈະສະໜັບສະໜູນຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ປັບຕົວຜ່ານວິກິດໄປໄດ້. ທັງໝົດ ທີ່ ກ່າວມານັ້ນ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊົນສາມາດປັບຕົວເອງເພື່ອຫລຸດພົ້ນຈາກວິກິດການ (HLO-3). ຍ້ອນ ເສັ້ນທາງ

ທີ່ພົວພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການ ມີຄວາມສຳຄັນ ຈຶ່ງໄດ້ມີຈຸດປະສົງສະເພາະໃນກອບຂໍ້ແນະນຳໃນບົດສະບັບ ນີ້ວ່າ: ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການບໍລິຫານລັດ ແລະ ສະຖາບັນ.

ການຈັດບູລິມະສິດ ບັນດາຈຸດປະສົງການພັດທະນາ ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃໝ່ ໆ ທີ່ຈະເປັນ ບ່ອນອີງໃນການສ້າງ ຂອບການເປັນຄູ່ຮ່ວມມືກັບປະເທດ (Country Partnership Framework ຫຼື CPF) ໄລຍະຕໍ່ໄປທີ່ຈະມາເຖິງນີ້. ບົດ SCD ສະບັບນີ້ ນຳສະເໜີ ບັນດາຈຸດປະສົງການພັດທະນາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການບັນລຸ ສອງເປົ້າໝາຍຂອງກຸ່ມທະນາຄານໂລກ (World Bank Group ຫຼື WBG) ແຕ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ທີ່ຕ້ອງຈັດບູລິມະສິດຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວ. ບົດ SCD ຄັ້ງນີ້ ໄດ້ເບິ່ງຄືນບູລິມະສິດທີ່ຖືກກຳນົດໃນບົດ SCD ເທື່ອ ກ່ອນໃນປີ 2017 ແລະ ໄດ້ປັບປຸງບົດຫຼ້າສຸດອີງຕາມ ຫຼັກຖານໃໝ່ ໆ ແລະ ສະພາບການໃໝ່ ໆ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນ ປະເທດ. ການຈັດລຽງບູລິມະສິດໃນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ 3 ບັນທັດຖານ. ບັນທັດຖານ-ເງື່ອນໄຂທຳອິດໃນການ ເລືອກຈຸດປະສົງແມ່ນ ລະດັບຫມາກຜົນຕໍ່ການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຄວາມບໍ່ສະເໜີພາບ. ເງື່ອນ ໄຂນີ້ແມ່ນໄດ້ຮັບການຈັດອັນດັບຄວາມສຳຄັນສູງທີ່ສຸດ. ບັນທັດຖານທີສອງ ໃຫ້ນ້ຳຫນັກແກ່ຂົງເຂດວຽກງານ ທີ່ສາມາດສ້າງຄວາມເຊື່ອມໂຍງດ້ານຜົນໄດ້ຮັບລະຫວ່າງຫລາຍຂະແຫນງການ ຫຼື ເປັນເງື່ອນໄຂເບື້ອງຕົ້ນສຳ ລັບການບັນລຸເປົ້າໝາຍອື່ນ ໆ. ຂໍ້ສຸດທ້າຍ ແມ່ນໄລຍະເວລາທີ່ຈະເຫັນຜົນກະທົບ ເຊິ່ງເປັນອີກບັດໄຈໜຶ່ງທີ່ສຳ ຄັນເວລາຈັດບູລິມະສິດ ໂດຍຈະດຸ່ນດ່ຽງ ວຽກງານທີ່ຈະສ້າງຜົນໄດ້ຮັບໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ. ບົດນີ້ບໍ່ ໄດ້ນຳໃຊ້ບັນທັດຖານດ້ານຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການຄັດເລືອກມາດຕະການ (Feasibility) ຍ້ອນວ່າ ການປະ ເມີນຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນທາງການເມືອງ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນຄວນດຳເນີນ ໃນເວລາກະກຽມ CPF.

ຮູບພາບ 02 SCD ໝາກຜົນຂັ້ນສູງ ແລະ ຈຸດປະສົງການພັດທະນາ



ເສັ້ນທາງ ການສ້າງສະເຖຍລະພາບ ໄດ້ຍົກວຽກງານ ການຮັກສາລະດັບໜີ້ສິນສາທາລະນະໃຫ້ຍືນຍົງແລະ ການເພີ່ມກຳລັງແຮງດ້ານການເງິນພາກລັດ ໃຫ້ເປັນບູລິມະສິດສູງສຸດທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ໂດຍດ່ວນ. ການຮັກສາລະດັບໜີ້ສິນໃຫ້ຍືນຍົງໄດ້ສ້າງຄວາມກັງວົນຕັ້ງແຕ່ປີ 2017 ເປັນຕົ້ນມາ, ໂດຍການແບກຫາມ ພາລະໜີ້ສິນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫລວງລາຍໄດ້ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ສະເຖຍລະພາບຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ ບັ່ນທອນກຳລັງແຮງດ້ານການເງິນພາກລັດທີ່ລົງທຶນໃສ່ວຽກງານການພັດທະນາ. ຖ້າຍັງບໍ່ຖືກແກ້ໄຂ, ຄວາມ ບໍ່ໝັ້ນຄົງຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ ຈະມີຜົນກະທົບຢ່າງມະຫາສານຕໍ່ ກຳລັງການຊື້ຂອງຄົວເຮືອນ ຍ້ອນ ເງິນກີບທີ່ອ່ອນຄ່າ ແລະ ອັດຕາເງິນເຟີ້ທີ່ເພີ່ມສູງຂຶ້ນ. ໃນໄລຍະການລະບາດຂອງພະຍາດ COVID-19, ຫຼາຍ ກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຄົວເຮືອນທີ່ຖືກສຳຫຼວດ ໄດ້ລາຍງານວ່າ ເງິນເຟີ້ເປັນບັນຫາທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ທີ່ຊຸມຊົນຕົນປະ ເຊີນຢູ່ ແລະ ພາວະເງິນເຟີ້ກໍເປັນບັນຫາທີ່ປະຊາຊົນເຊື່ອວ່າ ລັດຖະບານຄວນຈະແກ້ໄຂກ່ອນອື່ນໝົດ. ໂດຍການ ຈຳກັດກຳລັງແຮງດ້ານການເງິນຂອງລັດ ແລະ ການຖ່ວງດຶງການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ, ຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງ ຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ ຍັງຈະສ້າງຜົນເສຍຫາຍຕໍ່ ການເຕີບໂຕໄລຍະຍາວ ແລະ ການສ້າງວຽກເຮັດງານ ທຳ. ການເພີ່ມກຳລັງແຮງດ້ານການເງິນພາກລັດ ເປັນບລິມະສິດຕົ້ນຕໍ ຍ້ອນວ່າ ການເກັບພາສີອາກອນຊ້ຳ ພັດຫລຸດລົງ ໃນຂະນະທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການລາຍຈ່າຍພາກລັດທີ່ສູງຂຶ້ນໃນການລົງທຶນໃສ່ທຶນມະນຸດ. ກຳລັງ ແຮງດ້ານການເງິນທີ່ຈຳກັດ ກໍໄດ້ຈຳກັດຄວາມສາມາດຂອງລັດຖະບານໃນການຂະຫຍາຍການໃຊ້ຈ່າຍເຂົ້າ ໃສ່ ການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການປະກັນສັງຄົມ ບໍ່ວ່າຈະຢູ່ໃນໄລຍະຂອງການລະບາດພະຍາດ COVID-19 ກໍຕາມ ແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ຫຼາຍຄົນຕົກຢູ່ໃນຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະກັບໄປທຸກຍາກຄືນຄືເກົ່າ.

ຕາຕະລາງ 01: ການຈັດບູລິມະສິດ

ສູງສຸດ	ສູງ	ปาบภาา			
ຮັກສາລະດັບໜີ້ສິນໃຫ້ຍືນຍົງ	ຂະແໜງການເງິນມີສະເຖຍລະພາບ	ຕະຫຼາດແຮງງານທີ່ມີການເຄື່ອນ ໄຫວທີ່ດີ			
ກຳລັງແຮງດ້ານການເງິນພາກລັດ ເພີ່ມຂຶ້ນ	ບັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ການເຊື່ອມ ໂຍງ	ການຫັນເປັນຕົວເມືອງທີ່ມີການຄຸ້ມ ຄອງເປັນຢາງດີ			
พาภเອภะຊົນມີถวามຫຼາກຫຼາຍ	ເດັກນ້ອຍເຕ້ຍກວ່າມາດຕະຖານ ລຸດລົງ	ປັບປຸງການມີສ່ວນຮ່ວມດ້ານການ ເງິນ			
ຍົກລະດັບໝາກຜົນດ້ານການຮຽນ	ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານສາ ທາລະນະສຸກທີ່ມີຄຸນນະພາບຢາງ ເທົ່າທຽມ				
ບັບປຸງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ	ການລົງມືແກ້ໄຂຄວາມສ່ຽງເກີດວິກິດ ການ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາ ກາດ				
ສະມັດຕະພາບການຜະລິດກະສິກຳ ສູງຂຶ້ນ	ການປະກັນສັງຄົມທີ່ຄົບຖ້ວນ				
ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານການບໍລິຫານລັດ ແລະ ສະຖາບັນ					

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ພະນັກງານທະນາຄານໂລກ

ພາກເອກະຊົນທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ການຍົກລະດັບໝາກຜົນດ້ານການຮຽນ ແມ່ນຖືກລະບຸໄວ້ເປັນບູລິ ມະສິດສູງສຸດ ພາຍໃຕ້ ເສັ້ນທາງ ການແບ່ງປັນ ຍ້ອນມັນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ປິ້ນຄືນຈາກຮູບແບບ ການເຕີບໂຕທີ່ບໍ່ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳຫລາຍ. ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃນຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ ໄດ້ຍັ້ງຢືນວ່າ ການເຕີບໂຕ ໃນຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ເຊິ່ງເປັນປະກົດການທີ່ບໍ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ໃນ SCD ສະບັບ ປີ 2017 ແລະ ໄດ້ຮ້າຍແຮງລົງຍ້ອນການລະບາດຂອງພະຍາດ COVID-19. ການເຕີບໂຕທີ່ບໍ່ໄດ້ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ໄດ້ ຖ່ວງດຶງ ການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກໃຫ້ຊ້າລົງ ແລະ ເພີ່ມຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບໃນຊຸມປີຫລັງ

ມານີ້. ສະນັ້ນ, ການພັດທະນາຂະແໜງທີ່ບໍ່ແມ່ນຂະແຫນງຊັບພະຍາກອນ ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ຈຶ່ງສຳຄັນຫລາຍ ເພື່ອສ້າງວຽກເຮັດງານທຳທີ່ພຽງພໍ. ຍ້ອນວ່າຄວາມຄືບໜ້າດ້ານການສຶກສາໄດ້ຫຼ້າຊ້າລົງໃນຊຸມປີຜ່ານມາ ແລະ ທີ່ຮ້າຍແຮງໄປຕື່ມອີກ ຍ້ອນການສູນເສຍຜົນການຮຽນຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດ COVID-19 ຈຶ່ງ ຈຳເປັນຕ້ອງຍົກລະດັບໝາກຜົນດ້ານການຮຽນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຟື້ນຟູດ້ານການຮຽນ ແລະ ຮັບປະ ກັນວ່າຜູ້ອອກແຮງງານໃນອະນາຄົດຈະໄດ້ມີທັກສະສີມືຕາມຕ້ອງການ ແລະ ສົ່ງເສີມແນວຄິດຄວາມເປັນຜູ້ປະ ກອບການ. ເຖິງແມ່ນວ່າອັດຕາເດັກນ້ອຍເຕ້ຍກວ່າມາດຕະຖານຈະຫລຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍລະຫວ່າງປີ 2011 ເຖິງ 2017, ແຕ່ ບັນຫາດັ່ງກ່າວກໍຍັງແຜ່ຫຼາຍ ແລະ ຫຼັກຖານໃນຫວ່າງບໍ່ດົນມານີ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ວ່າ ບັນຫາດັ່ງ ກ່າວອາດຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ ຕັ້ງແຕ່ປີ 2017 ເປັນຕົ້ນມາ. ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການສາທາລະນະສຸກທີ່ມີຄຸນນະ ພາບຢ່າງສະເໜີພາບນັ້ນ ສືບຕໍ່ມີຄວາມສຳຄັນເພື່ອຮັບປະກັນ ແຮງງານທີ່ມີສຸຂະພາບດີ ແລະ ມີສະມັດຕະ ພາບ-ສັກກະຍະພາບ. ພື້ນຖານໂຄງລ່າງການເຊື່ອມໂຍງ (ປະກອບດ້ວຍການຂົນສົ່ງ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນການ ເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ ແລະ ການບໍລິການພາກລັດຢ່າງເທົ່າທຽມໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໂດຍສະເພາະ ເມື່ອເສັ້ນ ທາງລົດໄຟລາວ-ຈີນນັ້ນ ຈະເຂົ້າເຖິງທາງພາກເໜືອຂອງປະເທດເທົ່ານັ້ນ.

ການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສະມັດຕະພາບການຜະລິດກະສິກຳສູງຂຶ້ນ ແມ່ນຖືກລະບຸເປັນບູລິມະສິດສູງສຸດ ພາຍໃຕ້ ເສັ້ນທາງ ການຮັກສາໃຫ້ຍືນຍົງ. ເນື່ອງຈາກວ່າຊີວິດການເປັນ ຢູ່ຂອງກຸ່ມຄົນທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດ ແລະ ບອບບາງທີ່ສຸດນັ້ນ ແມ່ນເອື່ອຍອີງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ກະ ສິກຳຢາງຫຼວງຫຼາຍ, ການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຈຶ່ງຍັງມີຄວາມສຳຄັນເພື່ອຮັບປະ ກັນໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນໃນທາງທີ່ຍືນຍົງ ຄຽງຄູ່ກັບຜົນປະໂຫຍດຢາງພຽງພໍມາໃຫ້ແກ່ປະຊາ ກອນ. ກະສິກຳໄດ້ເປັນປັດໄຈຂັບເຄື່ອນຫຼັກ ໆ ຂອງການຫລຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ຂະແໜງການດັ່ງກ່າວຍັງ ເປັນສິ່ງ ຮອງຮັບສຳລັບບັນດາຄົວເຮືອນໃນໄລຍະວິກິດການຕ່າງ ໆ ເຊັ່ນວິກິດການ COVID-19. ສະນັ້ນ ສະມັດ ຕະພາບການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ຄວາມທົນທານຈຶ່ງເໝາະສົມທີ່ຈະຈັດໃຫ້ເປັນບູລິມະສິດສູງສຸດ. ການຮັບມື ກັບຄວາມສ່ຽງດ້ານໄພພິບັດ ແລະ ການປຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຈຶ່ງນັບມື້ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຮຽກ ຮ້ອງໃຫ້ມີຄວາມພະຍາຍາມຮ່ວມກັນເພື່ອເຊື່ອມສານ ປະເດັນປຽນແປງດິນຟ້າອາກາດເຂົ້າໃນນະໂຍບາຍຂອງ ຂະແໜງການ. ການປະກັນສັງຄົມທີ່ຄົບຖ້ວນກະທັດຮັດກໍຍັງມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອປົກປ້ອງປະຊາຊົນຈາກວິ ກິດການທີ່ຕິດພັນກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສະພາບອາກາດ. ແຕ່ວ່າ, ຈະບໍ່ເປັນວຽກງານທີ່ ງ່າຍດາຍເລີຍຍ້ອນ ລະບົບປະກັນສັງຄົມໃນ ສປປ ລາວ ຍັງອ່ອນດ້ອຍ ແລະ ລະດັບຄວາມສ່ຽງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ດ້ວຍ ເຫດດັ່ງກ່າວນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ ຍົກລະດັບຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວມາເປັນ ບູລິມະສິດສູງສຸດ ເມື່ອສົມທຽບໃສ່ SCD ຄັ້ງກ່ອນ.

ການປຶກສາຫາລືຕ່າງ ໆ ໄດ້ໃຫ້ທິດທາງໃນການຄັດເລືອກຂົງເຂດດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ຂະບວນການ ຈັດບູລິມະສິດ. ຂະບວນການປຶກສາຫາລືໄດ້ ຮີບໂຮມຄວາມຄິດຄວາມເຫັນກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ປ່ຽນແປງຕັ້ງແຕ່ SCD ຄັ້ງສຸດທ້າຍ (ເຊັ່ນ: ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃໝ່) ແລະ ຂົງເຂດນະໂຍບາຍທີ່ໄດ້ລະບຸນັ້ນສອດຄ່ອງບໍ່. ການ ປຶກສາຫາລື ແມ່ນໄດ້ ຈັດຂຶ້ນ 3 ຄັ້ງ ຜ່ານການປະຊຸມທາງອອນລາຍ ເຊິ່ງຈັດກຸ່ມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອອກເປັນ: (i) ອົງ ການລັດຖະບານ ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ-ການສຶກສາ, (ii) ພາກເອກະຊົນ, ແລະ (iii) ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ, ພົນລະເມືອງ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ. ພາກປຶກສາຫາລືກັບລັດຖະບານ ແມ່ນໄດ້ມີການຮັບຮອງຫຼາຍປະເດັນ ຂອງການວິເຄາະ ແລະ ຂົງເຂດນະໂຍບາຍ ລວມທັງ HLOs, ຈຸດປະສົງການພັດທະນາ ແລະ ເສັ້ນທາງ ທີ່ ໄດ້ສະເໜີ. ກະສິກຳ, ການສຶກສາ, ທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຂະແໜງການ ບູລິມະສິດທີ່ໄດ້ຖືກຍົກຂຶ້ນ. ພາກປຶກສາຫາລືກັບພາກເອກະຊົນ ໄດ້ຍົກຄຳຖາມຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍ ຂອງເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການແຮງງານທີ່ມີທັກສະສີມືແຮງງານເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງທັງໝົດ ແມ່ນໄດ້ລວມເຂົ້າໃນ SCD ສະບັບນີ້. ໃນພາກປຶກສາຫາລືຄັ້ງສຸດທ້າຍ, ບັນຫາທີ່ຖືກຍົກຂຶ້ນຫຼາຍຄັ້ງ ແລະ ໄດ້ລົງໃນຫນ້າຂ່າວຂອງທະນາຄານໂລກ ແມ່ນການຂາດການເຂົ້າເຖິງເງິນກູ້ສຳລັບຊາວກະສິກອນຂະໜາດ

ນ້ອຍ ເຊິ່ງ SCD ຄັ້ງນີ້ໄດ້ເນັ້ນໜັກໃຫ້ເປັນ ບັນຫາສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ແກ້ໄຂເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຈຸດປະສົງ ໃນການເພີ່ມ ສະມັດຕະພາບການຜະລິດກະສິກຳ.

SCD ຄັ້ງນີ້ ໄດ້ທົບທວນຄືນ ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານຂໍມູນໃນ SCD ປີ 2017, ໂດຍໃນນີ້ໄດ້ເຫັນເຖິງການປັບປຸງບາງ ດ້ານແຕ່ກໍຍັງຄົງມີສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຍັງຄົງຄ້າງຫລາຍດ້ານ.ເນື້ອໃນການວິເຄາະຂອງ SCD ສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນຂຶ້ນກັບ ຂໍ້ມູນທີ່ມີ. ບົດ SCD ສະບັບນີ້ໄດ້ປະເມີນຄືນ ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຍົກຂຶ້ນໃນບົດເທື່ອກ່ອນ. ສະນັ້ນ ຊ່ອງຫວ່າງດ້ານຄວາມຮູ້ ເກົ່າທີ່ຍັງບໍ່ທັນມີຕຳຕອບ ແລະ ໃໝ່ ໄດ້ຖືກບັນທຶກໄວ້ ໃນໄລຍະການກະກຽມ SCD ສະບັບນີ້.

# Systematic Country Diagnostic Lao PDR, 2021 Update | Executive Summary



#### **Executive Summary**

This Systematic Country Diagnostic (SCD) updates the analytical work of the 2017 SCD in the light of new evidence. In 2017, the World Bank Group (WBG) published the first SCD for the Lao PDR, which comprehensively assessed the binding constraints to economic growth, inclusion, and sustainability. This SCD uses recent evidence to describe developments since 2017, revisit the previous pathways and priorities for achieving the twin goals of ending extreme poverty and boosting shared prosperity, and update knowledge and data gaps. It identifies the most pressing development challenges supported by new data and analytical work and emerging opportunities.

Recent evidence suggests that poverty has been reduced but income inequality is increasing. The economy continued to grow strongly between 2017 and 2019 at an average of 6.2 percent per year, albeit at a slower pace than in the preceding three years. Economic growth declined dramatically to 0.5 percent in 2020 owing to the COVID-19 pandemic. The national poverty rate fell from 24.6 percent in 2012 to 18.3 percent in 2018. The standard of living has also improved, with notable gains in access to basic services, education, and health outcomes. However, poverty remains high compared to regional peers and is concentrated among subsistence farmers and minority ethno-linguistic groups. Inequality continues to rise as rapid growth has been jobless. The Gini index increased from 36.0 to 38.8 between 2012 and 2018, and the shared prosperity premium was negative (consumption per capita among the bottom 40 percent grew by 1.9 percent per year compared to 3.3 percent for the total population).

While significant development progress has been achieved, several challenges have become more prominent since 2017 and amplified by the COVID-19 pandemic. Key risks identified in the 2017 SCD to macroeconomic stability, the inclusiveness of growth, and environmental degradation have materialized. Macroeconomic vulnerabilities have intensified, especially owing to an unsustainable public debt burden constraining fiscal space, exerting pressure on the exchange rate, and jeopardizing banking sector stability. While economic growth had been strong before COVID-19, recent evidence shows it was mostly jobless. Environmental concerns and vulnerability to shocks have also escalated due to intensifying climate-related risks and environmental degradation caused by both natural and human factors. These challenges, which have been exacerbated by the impacts of COVID-19, undermine sustained, inclusive, and resilient economic growth.

High public debt levels are fueling macroeconomic instability and threatening development prospects. Laos is facing both liquidity and solvency challenges owing to a high debt burden, poor revenue collection, limited financing options, and low foreign currency reserves, which have edged the country toward sovereign debt distress. Public and publicly guaranteed debt was estimated at 89 percent of GDP in 2021, one of the highest in the region. High debt service obligations contributed to a rapid exchange rate depreciation in 2021, which has compounded the external debt burden. Public debt challenges exacerbate existing financial sector weaknesses, partly through the exposure of state-owned banks to government debt. Rising debt service obligations are crowding out social spending. Public spending on health and education is estimated to have declined from 4.4 to 3.1 percent of GDP between 2016 and 2021, likely undermining service delivery. With revenue steadily declining over the years, an expenditure-driven fiscal consolidation, coupled with growing interest payments, has squeezed the fiscal space available for critical development expenditures, including health and education. Hence, there is a need to balance debt management and fiscal consolidation with critical public spending for long-term economic growth.

The current growth model is showing its limitations, particularly through its inability to support job creation. While GDP growth averaged about 7 percent between 2003–2019, it had been decelerating before COVID-19 and steadily declined from 8 percent in 2013 to 5.5 percent in 2019. This trend exposes the limitations of a growth pattern that has been capital-intensive, resource-driven, and debt-fueled. The emerging domestic private sector has been hampered by an

unfavorable business environment, particularly through a lack of competition and transparency. The financial sector is dominated by state-owned banks, and there has been limited credit flow to the private sector, partly because large government financing needs are crowding out credit to the private sector. Economic growth has been jobless and unemployment rose from 4.1 to 15.7 percent during 2012–2018 while inequality increased. Migration has increased during the last decade with a sharp rise from 2015 onward, with a high incidence of migration observed in provinces where non-farm employment declined significantly. Remittances helped partially make up for lost non-farm income. Looking forward, a more inclusive growth pattern is required to improve development outcomes.

The depletion of natural capital stocks and high vulnerability to shocks raises sustainability concerns. Economic growth has relied on natural resources, particularly through mining, hydropower generation, and agricultural activities. This has resulted in natural resource depletion and environmental degradation while also contributing to social tensions. The Mekong River fell to record low levels in 2020 due to reduced rainfall and the operation of hydropower dams. In 2018, the collapse of a hydropower dam in Attapeu Province caused the worst flooding in decades, displacing over 6,000 people. In addition to natural disasters, development progress is highly vulnerable to health shocks (e.g., global pandemics) and economic shocks (e.g., commodity price fluctuations and exchange rate depreciation). A more sustainable, greener, and resilient growth model is needed to consolidate development gains.

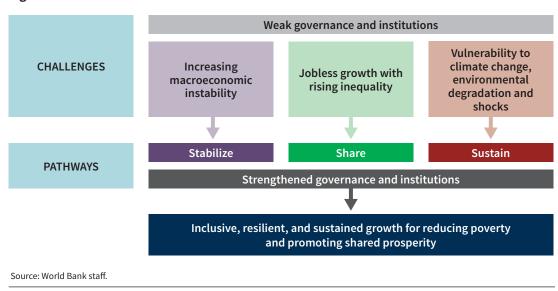
COVID-19 brought unprecedented and cascading shocks with a profound impact on households and firms. While COVID-19 was declared a health crisis, its impact has been experienced in multiple dimensions. Laos has been largely successful in containing the spread of the virus, yet the pandemic and response measures have affected households and firms, especially vulnerable groups. The pandemic has caused major disruptions to business operations with SMEs having disproportionately suffered. It has also worsened pre-existing structural problems in the domestic labor market with the unemployment rate estimated to have increased to 23.4 in 2020 amid the pandemic. An influx of returning migrant workers resulted in the loss of remittances. Supply chain disruptions and exchange rate depreciation drove up prices. Income shocks induced by COVID-19 and rising living costs have hurt vulnerable households. The pandemic has also exposed weaknesses in the health, education, and social protection systems. Informal workers were insufficiently protected by COVIDinduced job losses, while learning loss was greater among disadvantaged students. Limited fiscal space has constrained the government's capacity to deliver a fiscal stimulus to protect households and firms from the impacts of COVID-19. Looking forward, policies to improve human capital and promote private-sector job creation need to consider the damage induced by COVID-19, especially regarding vulnerable groups.

The regional context plays a key role in shaping opportunities for trade, investment, and migration. Trade has grown considerably over the past decade. Thailand, China, and Vietnam are the largest destination markets, mainly receiving commodity exports. Electricity exports to Thailand are growing in importance. Foreign direct investment has also grown over the last decade, particularly in hydropower, transport, and mining. China, Thailand, Vietnam, and Japan are the largest sources of foreign direct investment (FDI), with China accounting for a significant share. The Laos-China railway represents an important investment in regional connective infrastructure, although there are others linking the domestic market to Thailand (power transmission) and Vietnam (planned Vientiane-Hanoi Expressway and Vung Ang Port). A significant portion of these investments has been backed by large loans (sometimes publicly guaranteed), particularly from Chinese banks. There was also large-scale migration to Thailand before the COVID-19 pandemic that supported workers' remittances. The Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP), which became effective in January 2022, offers opportunities to deepen regional integration. Increased regional integration, cooperation, and coordination will be necessary to leverage emerging opportunities.

This SCD presents three pathways that address the most pressing development challenges facing Laos in the context of fostering an inclusive, sustainable and resilient recovery from COVID-19. Recent evidence suggests there have been improvements in socioeconomic outcomes, such as rising average income levels and poverty reduction. However, there remain significant constraints

to inclusive, resilient, and sustainable development. In particular, three challenges have become more salient since 2017: (i) increasing macroeconomic instability; (ii) jobless growth with rising inequality; and (iii) growing vulnerability to climate change, environmental degradation, and shocks (e.g., economic, health, and natural). Meanwhile, governance and institutional weaknesses remain as pertinent as they were about five years ago. The three pathways identified in this SCD are critical for promoting inclusive, resilient, and sustainable growth (Figure E.1). The Stabilize pathway is a precondition for accelerating economic growth and protecting people's well-being; the Share pathway is crucial for enhancing inclusion and social cohesion; and the Sustain pathway is essential for strengthening economic, social, and environmental resilience. The cross-cutting theme outlines the institutional strengthening and governance practices needed for the effective implementation of the three pathways.

Figure E.1: SCD framework



The Stabilize pathway emphasizes the urgency of restoring macroeconomic stability. Macroeconomic instability has become a critical concern hampering progress toward poverty reduction and shared prosperity by threatening living standards through high inflation, economic recessions, and reductions in social spending. Unsustainable public debt levels, limited fiscal space, declining reserve buffers, and growing financial sector risks are all challenges that have been exacerbated by the COVID-19 pandemic and underscore the need for urgent reforms. Securing macroeconomic stability will require measures to address macro-financial risks, such as: (i) improving debt transparency and management, through improved debt reporting, limits on non-concessional borrowing, and debt restructuring; (ii) creating fiscal space, predominately by enhancing domestic resource mobilization; and (iii) undertaking key financial sector reforms, including strengthened prudential regulation and supervision. Structural reforms will also be needed to support the economic recovery, especially in the non-resource sector amid heightened global risks and uncertainty.

The Share pathway highlights the need for a more inclusive growth process, which could deliver stronger benefits for the poor and the most vulnerable. Fostering inclusive growth will require improving the labor incomes of vulnerable households. This will entail building human capital and creating more and better employment opportunities. Human capital is the main asset of the population, especially for the poor and vulnerable who generally lack access to financial assets. While education leads to higher productivity and wages, returns to human capital are expected to be higher for healthy workers. Investing in quality education and health care services to provide equitable access for all will help reverse human capital losses caused by COVID-19 and thus lay the

foundation for inclusive growth. Job creation connects growth to economic inclusion since for many households the labor market is the primary means of participating in and benefiting from economic growth. Most Lao workers are trapped in low-paid, low-quality jobs as self-employed workers or unpaid family workers, especially in agriculture. To escape from poverty, the poor need productive jobs that lead to higher incomes. Strong employment creation will require measures to improve the business environment, connective infrastructure, and a well-functioning labor market, particularly to leverage the potential of regional integration. A predictable business environment, critical regulatory reforms, and a stable and inclusive financial sector are essential to creating an enabling environment for the competitive and job-creating private sector. In the short run, workers and firms need support to help them recover from COVID-19 losses and equip them with the knowledge and skills needed in the post-COVID world. Owing to significant gender gaps in Laos, especially in the areas of maternal and reproductive health and labor market participation, closing the gender gaps is a component of this pathway.

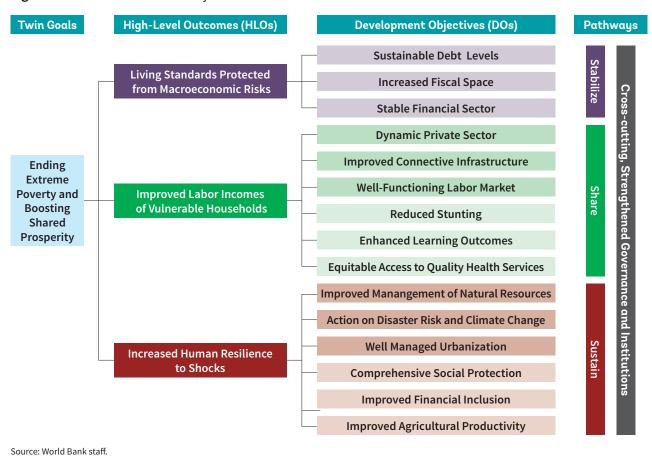
The Sustain pathway envisages the promotion of green growth and improved resilience to shocks. Green and sustainable development will require better institutions and processes to sustainably manage natural resources and enhance action on climate change. There is also a need to sustain a clean, stable, and affordable energy mix. To safeguard household livelihoods against intensifying disaster risks and external shocks, measures need to be taken to mitigate the risks posed by environmental disasters and improve agricultural productivity and resilience. At the same time, an adaptive social protection system and an inclusive financial system are essential for protecting livelihoods against intensifying shocks. COVID-19 is a case in point.

The cross-cutting theme aims to ensure that governance arrangements and institutions support policy implementation. Good governance and institutions are critical to support macroeconomic stability, private sector development, public service delivery, and natural resource management. Hence, strengthening governance and institutions is a critical crosscutting challenge that affects progress in each of the three pathways presented above. Macroeconomic stability (Stabilize) is hampered by weak institutions, systems, and processes. Lack of internal controls, unclear legal frameworks, poor rule enforcement, and lack of checks and balances lead to a sub-optimal allocation and management of public resources. Inclusive growth (Share) ought to be underpinned by accountability, whereby stakeholders have a stronger voice and are involved in decision making, and the rights of citizens and firms are protected by an independent judiciary. Strong legal and market institutions are needed to support the role of the private sector in promoting job creation, competitiveness, and productivity growth. Curbing corruption contributes to a more accountable public sector. A more sustainable growth model (Sustain) requires robust management of natural resources, which requires better enforcement of rules, coordination among institutions, and increased stakeholder involvement. Finally, improving institutional quality and the efficiency of public service delivery is key to achieving progress in all identified priority areas.

A reassessment of the challenges and opportunities facing Laos led to the identification of three High-Level Outcomes (HLO) and sixteen development objectives. This SCD reevaluated the main constraints to ending extreme poverty and boosting shared prosperity in Laos. Sustainable debt levels, increased fiscal space, and a stable financial sector are essential to ensure that living standards are protected from macroeconomic risks such as high inflation, economic recessions, and reductions in social spending (HLO-1) (Figure E.2). A dynamic private sector and improved connective infrastructure are crucial to boosting job creation, while a well-functioning labor market, reduced stunting, enhanced learning outcomes, and equitable access to quality health services are all critical to enabling access to job opportunities. Progress in these areas will contribute to improving labor incomes of vulnerable households (HLO-2). Finally, improved management of natural resources, action on climate change, and well-managed urbanization can support green growth, while comprehensive social protection, improved financial inclusion, and improved agricultural productivity would support resilient livelihoods. These would in turn increase human resilience to shocks (HLO-3). Given the importance of the cross-cutting theme, a specific development objective was identified: strengthened governance and institutions.

Development objectives were prioritized in line with new evidence, providing insights that can inform the formulation of the upcoming Country Partnership Framework (CPF). This SCD highlights several development objectives pertinent to achieving the World Bank Group's (WBG) twin goals but there is a need to prioritize them. This SCD revisited the prioritization exercise undertaken in the 2017 SCD and updated it based on new evidence and the evolving country context. Three criteria were used to update priorities. First, preference was given to objectives with a significant impact on poverty and inequality. This criterion was given the highest importance. Second, areas that create strong complementarities across different dimensions or are a precondition for the achievement of other objectives were given more weight. Last, the time horizon of their impact is also an important factor when prioritizing by balancing actions with short-term impacts and actions whose impacts emerge over time. Feasibility is not a criterion used for prioritization since an assessment of the political viability and implementation capacity should be undertaken at the CPF stage.

Figure E.2: SCD framework and objectives



Sustainable debt levels and increased fiscal space were identified as top priorities under the Stabilize pathway as they require immediate attention. Debt sustainability has become a more pressing concern since 2017, with a growing debt burden severely threatening macroeconomic stability and eroding fiscal space for development spending. Left unchecked, macroeconomic instability can significantly affect the purchasing power of households through a depreciating exchange rate and higher inflation. During COVID-19, more than half of the surveyed households considered inflation the most important issue confronting their community, and inflation is the issue that citizens believe the government should address first. By constraining fiscal space and deterring private sector investment, macroeconomic instability also harms long-term growth and job creation. Increased fiscal space is a top priority, as tax collection is faltering when stronger investments in

human capital are crucial. Limited fiscal space has constrained the government's ability to expand spending on education, health and social protection, even in the time of COVID-19, leaving many people at risk of falling into poverty.

Table E.1: Prioritization

Тор	High	Medium			
Sustainable debt levels	Stable financial sector	Well-functioning labor market			
Increased fiscal space	Improved connective infrastructure	Well-managed urbanization			
Dynamic private sector	Reduced stunting	Improved financial inclusion			
Enhanced learning outcomes	Equitable access to quality health services				
Improved management of natural resources	Action on disaster risk and climate change				
Increased agricultural productivity	Comprehensive social protection				
Strengthened governance and institutions					

Source: World Bank staff.

A dynamic private sector and enhanced learning outcomes were identified as top priorities under the Share pathway owing to the importance of reversing the trend of jobless growth.

Recent evidence confirms that much of the recent growth experience has been jobless, a phenomenon not documented in the 2017 SCD and which has been worsened by COVID-19. Jobless growth has slowed poverty reduction and increased inequality in recent years. Therefore, a more dynamic domestic non-resource private sector is crucial to generating sufficient good job opportunities. Given that progress in education has slowed in recent years aggravated by learning loss from COVID-19, enhanced learning outcomes are needed to support learning recovery and ensure that prospective workers have the required skills and boost entrepreneurship. Although stunting significantly declined between 2011 and 2017, it remains prevalent and recent evidence shows that the situation might have worsened since 2017. Equitable access to quality health services continues to be vital to ensure healthy and productive workers, and to effectively respond to the pandemic. Connective infrastructure (comprising both transport and digital dimensions) remains important to supporting spatial development and to ensuring equal access to markets and public services, especially given that the new Laos-China railway will only reach the northern part of the country.

Improved management of natural resources and enhanced agricultural productivity were identified as top priorities under the Sustain pathway. Given that the livelihoods of most poor and vulnerable groups rely heavily on natural resources and agriculture, improving the management of natural resources remains critical to ensuring that resources are used in a sustainable manner while delivering adequate benefits to the population. Agriculture has been the main driver of poverty reduction. The sector also acts as a buffer for households during crises such as COVID-19. Improving agricultural productivity and resilience thus warrants top priority. Action on disaster risk and climate change is increasingly important and requires joint efforts to mainstream climate change into sectoral policies. Comprehensive social protection is also needed to safeguard people against cascading shocks stemming from pandemics, macro instability and climate and weather-related disasters. However, it is not an easy task given the weak social protection system in Laos and the increase in risk levels is why the objective has been elevated to a high priority when compared to the previous SCD.

Consultations informed the selection of policy areas and the prioritization process. The consultation process solicited views on what has changed since the last SCD (e.g., emerging constraints) and whether the policy areas identified were relevant. External consultations engaged

a broad group of stakeholders through three virtual sessions that grouped: (i) government agencies and academics, (ii) the private sector, and (iii) civil society, citizens, and development partners. The government session offered many endorsements of the analyses and policy areas, including the proposed HLOs, development objectives, and pathways. Agriculture, education, small and medium businesses, and the environment were cited as priority sectors. The private sector session featured searching questions on how to address key macroeconomic challenges and the need for a more skilled workforce, all of which are highlighted in this SCD. At the final session, a theme raised several times and very often in messages through the World Bank's public channels, is the lack of access to credit for small-scale farmers, which this SCD emphasizes as a critical issue that needs to be tackled for achieving the development objective of increasing agricultural productivity.

This SCD revisited the data gaps identified in the 2017 SCD, noting some improvements but also some persistent challenges. The analytical content of SCDs depends partly on the availability of data and other information. The 2017 SCD identified several data gaps that have been reassessed. Hence, some recurrent and new knowledge gaps were identified during the preparation of this SCD.





The World Bank Lao PDR Country Office, East Asia and Pacific Region Xieng Ngeun Village, Chao Fa Ngum Road, Chantabouly District, Vientiane, Lao PDR Tel: (856-21) 266 200

Fax: (202) 266 299 www.worldbank.org/lao

The World Bank 1818 H Street, NW Washington, D.C. 20433, USA Tel: (202) 4731000

Fax: (202) 4731000

www.worldbank.org